

Βρυξέλλες, 14.11.2012
COM(2012) 652 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Η κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα
το 2012**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Κατάσταση της αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα	4
3.	Αναθεώρηση του χρονοδιαγράμματος δημοπρασιών ως βραχυπρόθεσμο μέτρο	7
4.	Επιλογές για διαρθρωτικά μέτρα	7
4.1.	Επιλογή α: Αύξηση σε 30% του ενωσιακού στόχου μείωσης το 2020.....	8
4.2.	Επιλογή β: Ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων στη φάση 3	8
4.3.	Επιλογή γ: Πρώιμη αναθεώρηση του ετήσιου συντελεστή γραμμικής μείωσης.....	9
4.4.	Επιλογή δ: Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ σε άλλους κλάδους.	9
4.5.	Επιλογή ε: Περιορισμός της πρόσβασης σε διεθνή πιστωτικά μόρια.....	10
4.6.	Επιλογή στ: Μεροληπτικοί μηχανισμοί διαχείρισης τιμής	11
5.	Συμπεράσματα	12

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η κατάσταση της ευρωπαϊκής αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα το 2012

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 5 και το άρθρο 29 της οδηγίας για το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής της ΕΕ¹. Η έκθεση προβλεπόταν από την οδηγία ΣΕΔΕ (Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής) το 2013, πρώτο έτος της φάσης 3. Στην άτυπη συνεδρίασή τους τον Απρίλιο του 2012, οι υπουργοί περιβάλλοντος ενημερώθηκαν για την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει την πρώτη έκθεση και να τη συντάξει ήδη το 2012, πρωτοβουλία την οποία επιδοκίμασαν.

Από την αρχή, το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ), έστειλε ένα ενωσιακών διαστάσεων μήνυμα για την τιμή των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο επηρεάζει τις επί καθημερινής βάσεως επιχειρησιακές και στρατηγικές επενδυτικές αποφάσεις. Από το 2013 και μετά θα καλύπτει περί το ήμισυ των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (GHG) στην ΕΕ.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας ΣΕΔΕ, το σύστημα θεσπίστηκε με σκοπό να προωθήσει τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικώς αποτελεσματικό. Η επιδίωξη αυτή δεν έχει χρονικούς περιορισμούς. Το ΣΕΔΕ θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στην προώθηση των επενδύσεων σε μεγάλη ποικιλία τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να μην εξαρτάται από συγκεκριμένες τεχνολογίες, να είναι οικονομικά αποτελεσματικό και πλήρως συμβατό με την εσωτερική αγορά ενέργειας. Το ΣΕΔΕ θα χρειαστεί να διαδραματίσει αυξανόμενο ρόλο στη μετάβαση, έως το 2050, σε μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Από τότε που ξεκίνησε η δεύτερη περίοδος εμπορίας το 2008, οι εκπομπές έχουν μειωθεί κατά ποσοστό μεγαλύτερο από 10 %, ενώ όμως το μήνυμα της τιμής των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ συνέβαλε σίγουρα στην επιτυχία αυτή, η κύρια αιτία για την ανωτέρω μεγάλη περιστολή των εκπομπών ήταν σαφώς η οικονομική κρίση.

Παρά τις ανωτέρω εξελίξεις, το ΣΕΔΕ της ΕΕ τυγχάνει ευρείας αναγνώρισης ως μια ρευστή αγορά με λειτουργική υποδομή, εμπνέει δε αυξανόμενο πλήθος χωρών, όπως την Αυστραλία, τη Νότια Κορέα και την Κίνα, να ακολουθήσουν το ευρωπαϊκό παράδειγμα και να θεσπίσουν εγχώριες αγορές δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα.

¹ Οδηγία 2003/87/ΕΚ.

Σκοπός της παρούσας πρώτης έκθεσης είναι να αναλύσει τη λειτουργία της αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα και να εξετάσει κατά πόσον χρειάζεται να αναληφθεί κανονιστική δράση, όπως προβλέπεται βάσει του άρθρου 29 της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η αίτηση ανταποκρίνεται επίσης στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς την Επιτροπή, στο πλαίσιο της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση:

- «να εξετάσει στην έκθεση αυτή επιλογές, μεταξύ άλλων την μόνιμη παρακράτηση της αναγκαίας ποσότητας δικαιωμάτων, για ενέργειες με σκοπό τη θέσπιση, κατά τον δυνατόν συντομότερα, περαιτέρω ενδεδειγμένων διαρθρωτικών μέτρων για την ενίσχυση του ΣΕΔΕ στη διάρκεια της φάσης 3, και για να το καταστήσει αποτελεσματικότερο.»

2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

Η εφαρμογή του ΣΕΔΕ της ΕΕ συνοδεύθηκε από πλούτο αγοραίας και επιχειρησιακής εμπειρίας για κυβερνήσεις και εταιρείες. Η εμπειρία αυτή αποτέλεσε παράμετρο για τη μείζονα αναθεώρηση της επιχειρησιακής σχεδίασης του συστήματος, που συμφωνήθηκε το 2008 για να αρχίσει να εφαρμόζεται το 2013, οπότε θα ισχύσουν οι ακόλουθες θεμελιώδεις αλλαγές:

1. ανώτατο ύψος δικαιωμάτων σε επίπεδο ΕΕ, αντίθετα προς τα ανώτατα επίπεδα των 27 μεμονωμένων κρατών μελών, το οποίο θα μειώνεται ετησίως κατά ποσοστό 1,74%, μέχρι και πέραν του έτους 2020, το οποίο παρέχει πολύ μεγαλύτερη κανονιστική προβλεψιμότητα και σταθερότητα
2. πλειστηριασμοί ως το προεπιλεγμένο σύστημα κατανομής κατά τη φάση 3
3. εναρμονισμένοι κανόνες για τη δωρεάν κατανομή, με βάση ορόσημα επιδόσεων τα οποία έχουν θεσπιστεί πριν από τη φάση 3
4. αυστηρότεροι κανόνες σχετικά με τον τύπο των διεθνών πιστωτικών μορίων που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ
5. αντικατάσταση των 27 εθνικών ηλεκτρονικών μητρώων από ενιαίο μητρώο της Ένωσης.

Οι ανωτέρω αλλαγές σημαίνουν, από κανονιστικής σκοπιάς, θεμελιώδη μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα. Παρά το γεγονός ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί πλήρως οι σχετικές εργασίες (π.χ. η δημιουργία της υποδομής πλειστηριασμών), η κανονιστική υποδομή έχει σήμερα σε μεγάλο βαθμό συγκροτηθεί.

Με την έναρξη της δεύτερης περιόδου εμπορίας υπήρχε προσδοκία ότι το ανώτατο όριο της φάσης 2 του ΣΕΔΕ θα ήταν φιλόδοξο. Η εξελισσόμενη όμως κρίση από το 2008 και μετά αλλοίωσε ριζικά την εικόνα, το δε ΣΕΔΕ σημείωσε έκτοτε πλεόνασμα δικαιωμάτων και διεθνών πιστωτικών μορίων σε σύγκριση με τις εκπομπές (βλ. κατωτέρω πίνακα). Ο αριθμός των δικαιωμάτων που τέθηκαν σε κυκλοφορία αυξανόταν κάθε έτος, καθώς και η προσφορά και χρήση διεθνών πιστωτικών μορίων, ιδίως το 2011. Μέχρι τα τέλη του 2011, είχαν τεθεί σε κυκλοφορία 8.171 εκατομμύρια μονάδες δικαιωμάτων, και για τη συμμόρφωση προς αυτά χρησιμοποιήθηκαν 549 εκατομμύρια μονάδες διεθνών πιστωτικών μορίων, προσθέτοντας συνολικά έως 8.720 εκατομμύρια μονάδες που ήταν διαθέσιμες για συμμόρφωση με τους

στόχους στο διάστημα της περιόδου 2008-2011. Σε αντίθεση με τα ανωτέρω, κατά την περίοδο 2008-2011 οι εξακριβωμένες εκπομπές ανήλθαν μόλις σε 7.765 εκατομμύρια τόνους ισοδύναμου CO₂.

Κατά συνέπεια, στις αρχές 2012, είχε συσσωρευθεί πλεόνασμα 955 μονάδων δικαιωμάτων². Ακόμη και αν εξαιρεθεί το τμήμα του πλεονάσματος που προέρχεται από τη χρήση διεθνών πιστωτικών μορίων για συμμόρφωση, το πλεόνασμα θα ανερχόταν παρόλα αυτά σε 406 εκατομμύρια μονάδες δικαιωμάτων.

Πίνακας 1: Ισοζύγιο προσφοράς - ζήτησης την περίοδο 2008-2011

(σε Mt)	2008	2009	2010	2011	Σύνολο
Προσφορά: εκδοθέντα δικαιώματα και χρησιμοποιηθέντα διεθνή πιστωτικά μόρια	2.076	2.105	2.204	2.336	8.720
Ζήτηση: καταγραφείσες εκπομπές	2.100	1.860	1.919	1.886	7.765
Σωρευτικό πλεόνασμα εκπομπών	-24	244	285	450	955

Πηγή: Ανεξάρτητο Κοινοτικό Ημερολόγιο Συναλλαγών (CITL), δεδομένα συμμόρφωσης 2011 όπως δημοσιεύθηκαν στις 2 Μαΐου 2012, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η τάση της αυξανόμενης προσφοράς δικαιωμάτων και διεθνών πιστωτικών μορίων, σε συνδυασμό με τη χαμηλή ζήτηση, αντανακλάται εν μέρει στην παρατηρούμενη εξέλιξη τιμών από το 2008 και μετά. Η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπής αποτελεί αποτέλεσμα ευρέος φάσματος παραγόντων, αλλά αναμφίβολα η οικονομική ύφεση το 2009 επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις τιμές. Η αισθητή υποχώρηση των τιμών το δεύτερο εξάμηνο του 2011 σε επίπεδα κάτω από τα 10 € συμπίπτει με τον αυξημένο σχηματισμό πλεονάσματος δικαιωμάτων και διεθνών πιστωτικών μορίων.

Σχήμα 1: Εξέλιξη των τιμών δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα

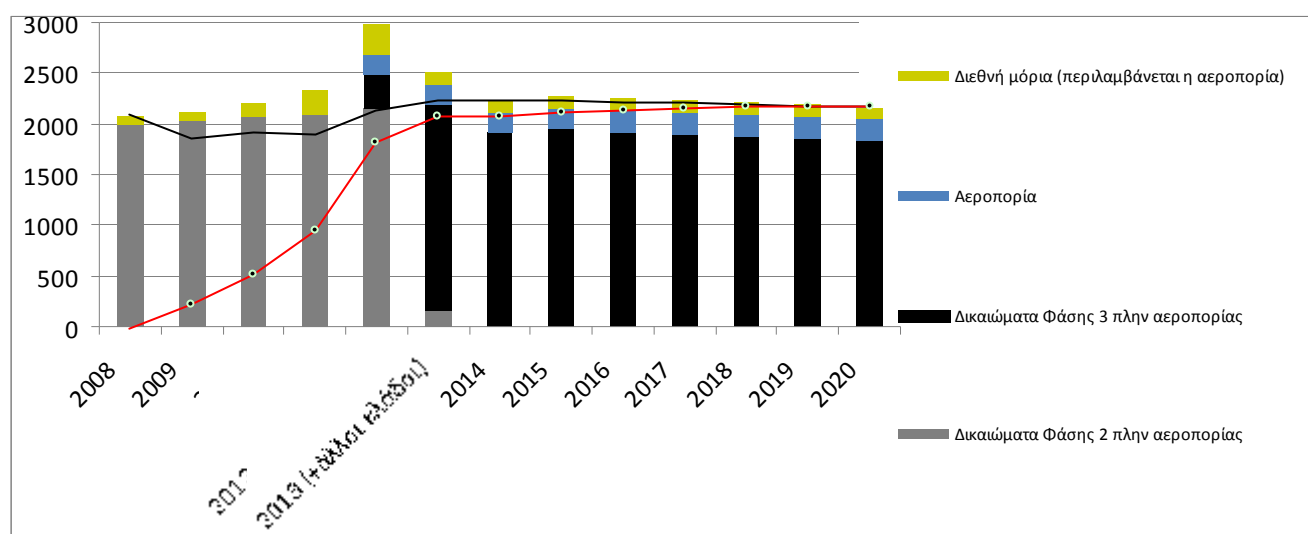
Πηγή: Διηπειρωτικό Χρηματιστήριο. Στοιχεία για συμβόλαια προπώλησης ενός έτους για παράδοση τον Δεκέμβριο.

² Ένα διεθνές πιστωτικό μόριο που χρησιμοποιείται για συμμόρφωση απελευθερώνει μία μονάδα δικαιωμάτων που δεν χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί για συμμόρφωση. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η χρήση διεθνών πιστωτικών μορίων για συμμόρφωση αυξάνει το πλεόνασμα των διαθέσιμων στην αγορά μονάδων δικαιωμάτων.

Αναμένεται συνέχιση της ταχείας συσσώρευσης πλεονάσματος κατά τα έτη 2012 και 2013, σε μεγάλο βαθμό λόγω προσωρινών παραγόντων που σχετίζονται άμεσα με τη μετάβαση προς τη φάση 3. Αυξάνεται βραχυπρόθεσμα η προσφορά δικαιωμάτων, ιδίως μέσω της προπώλησης δικαιωμάτων της φάσης 3 ώστε να συγκεντρωθούν κεφάλαια για το πρόγραμμα NER300 δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και καινοτόμων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας³, πρώιμους πλειστηριασμούς για την κάλυψη ζήτησης διασφάλισης έναντι ελλείψεων στον τομέα του ηλεκτρισμού, και την πώληση δικαιωμάτων που έμειναν αζήτητα στα εθνικά αποθέματα νεοεισερχόμενων της φάσης 2. Η συνδυασμένη επενέργεια των ανωτέρω τριών πηγών ισοδυναμεί με περίπου 500 εκατομμύρια μονάδες δικαιωμάτων έως τα τέλη του 2013. Παράλληλα, το πιθανότερο είναι ότι η προσφορά διεθνών πιστωτικών μορίων θα παραμείνει υψηλή, η δε χρησιμοποίησή τους στο ΣΕΔΕ της ΕΕ πιθανώς να αυξηθεί κατά τη μετάβαση στη φάση 3. Το 2012 και το 2013 δεν αναμένεται σημαντική μεταβολή των εκπομπών, επομένως το πλεόνασμα στην αφετηρία της φάσης 3 θα μπορούσε να ανέβει πολύ πλέον του 1,5 δισεκατομμυρίου μονάδων δικαιωμάτων, να διαμορφωθεί δε ακόμη και σε 2 δισεκατομμύρια μονάδες δικαιωμάτων⁴.

Ενώ από το 2014 και εφεξής αναμένεται να σημειωθεί τέλος στην ταχεία συσσώρευση πλεονάσματος, αυτό συνολικά δεν αναμένεται να υποχωρήσει σημαντικά στη διάρκεια της φάσης 3, με αποτέλεσμα δυνητικώς διαρθρωτικό πλεόνασμα στο πλείστο της φάσης 3 σε επίπεδο περί τα 2 δισεκατομμύρια μονάδες δικαιωμάτων. Το μέγεθος του πλεονάσματος το 2020 θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις πλέον μακροπρόθεσμες ενεργειακές εξελίξεις, όπως η διεύθυνση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και οι συνεχιζόμενες προσπάθειες αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και από την ταχύτητα της οικονομικής ανάκαμψης.

Σχήμα 2: Παρελθούσα και πιθανή μελλοντική πορεία προσφοράς και ζήτησης έως το έτος 2020

Πηγή: SWD(2012) 234 τελικό

³ <http://www.eib.org/about/news/ner-300.htm>

⁴ Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Information provided on the functioning of the EU Emission Trading System, the volumes of greenhouse gas emission allowances auctioned and freely allocated and the impact on the surplus of allowances in the period up to 2020» (Πληροφορίες για τη λειτουργία του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, τις ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου που εκπλειστηριάζονται και που κατανέμονται δωρεάν και για τις επιπτώσεις του πλεονάσματος δικαιωμάτων κατά την περίοδο έως το 2020) (SWD(2012) 234 τελικό).

3. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΩΝ ΩΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟ ΜΕΤΡΟ

Υπό κανονικές συνθήκες η αναιμική ζήτηση συνοδεύεται από φθίνουσα προσφορά. Ωστόσο, στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, η προσφορά πραγματικά αυξάνεται προσωρινά κατά τα επόμενα έτη λόγω ειδικών κανονιστικών διατάξεων, όπως εξηγήθηκε σε αδρές γραμμές στο κεφάλαιο 2.

Κάποιου βαθμού πλεόνασμα αποτελεί φυσιολογικό γνώρισμα μιας αγοράς εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, πράγμα που επιτρέπει την ύπαρξη διαφορών μεταξύ του ανώτατου ορίου και των εκπομπών. Με το πλεόνασμα όμως ήδη το 2011 σε επίπεδο σχεδόν ενός δισεκατομμυρίου μονάδων δικαιωμάτων, υφίσταται απτός κίνδυνος να υπονομευθεί σοβαρά η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα προκαλώντας υπέρμετρες διακυμάνσεις τιμής λόγω της πρόσθετης βραχυπρόθεσμης υπερπροσφοράς δικαιωμάτων.

Με τη σημερινή κατ' εξαίρεση κατάσταση των συνεχιζόμενων αυξήσεων προσφοράς λόγω κανονιστικών διατάξεων, είναι σκόπιμο να αναθεωρηθεί το χρονοδιάγραμμα που προσδιορίζει την προσφορά εντός της φάσεως 3 του ΣΕΔΕ της ΕΕ, και να καθυστερήσουν εν μέρει οι πλειστηριασμοί. Ως εκ τούτου, προκειμένου να βελτιωθεί η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, η Επιτροπή προτείνει, ως άμεσο μέτρο, να αλλάξει το χρονοδιάγραμμα των πλειστηριασμών στη φάση 3 και να αναβληθούν οι πλειστηριασμοί ορισμένων ποσοτήτων δικαιωμάτων που προγραμματίζονται για τα έτη 2013, 2014 και 2015.

Η παρούσα έκθεση συμπληρώνεται επομένως από σχέδιο τροποποίησης του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς, συνοδευόμενη από αναλογική εκτίμηση επιπτώσεων. Καταδεικνύει ότι ένας τέτοιος «οπισθοβαρής» προγραμματισμός, αν σχεδιαστεί καλά, μπορεί να επανεξισορροπήσει την προσφορά και τη ζήτηση στην αγορά ΣΕΔΕ της ΕΕ κατά τη μετάβαση στη φάση 3 και να περιστείλει τη ρευστότητα που προκαλείται από την ταχεία συσσώρευση πλεονάσματος δικαιωμάτων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί χωρίς σημαντικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα, και μπορεί να ενισχύσει τα κρατικά έσοδα στις αρχές της φάσης 3.

Ο «οπισθοβαρής» όμως προγραμματισμός δεν θα επηρέαζε το διαρθρωτικό πλεόνασμα των περίπου 2 δισεκατομμυρίων μονάδων δικαιωμάτων στο διάστημα 2013-2020. Καθώς τα δικαιώματα που κατανεμήθηκαν στη διάρκεια της κρίσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολύ μετά το πέρας της κρίσης, οι επενέργειες του πλεονάσματος θα καταστούν αισθητές μέχρι το 2020 και πέραν. Ένα διαρθρωτικό μέτρο θα μπορούσε να διορθώσει την υπερπροσφορά αυτή, περιορίζοντας τοιούτο τρόπο τις πλέον μακροχρόνιες επενέργειες.

4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη διαρθρωτική έλλειψη ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης και να ζητηθούν οι απόψεις των εμπλεκόμενων παραγόντων, η Επιτροπή εντόπισε έξι επιλογές. Εάν η Επιτροπή αποφασίσει να υιοθετήσει κάποιαν από αυτές τις επιλογές θα απαιτηθεί για όλες νομοθετική πρόταση εκ μέρους της Επιτροπής προς τους συννομοθέτες, συνοδευόμενη από πλήρη εκτίμηση επιπτώσεων σύμφωνα με τις αρχές για έξυπνες κανονιστικές ρυθμίσεις.

4.1. Επιλογή α: Αύξηση σε 30% του ενωσιακού στόχου μείωσης το 2020

Σε περίπτωση που η ΕΕ αύξανε σε 30% τον στόχο της μείωσης των GHG το 2020, εάν οι προϋποθέσεις είναι σωστές, όπως κατ' επανάληψη διακήρυξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τότε θα χρειαζόταν συνακόλουθη τροποποίηση της ποσότητας δικαιωμάτων στο ΣΕΔΕ της ΕΕ είτε μέσω μόνιμης ανάκλησης δικαιωμάτων είτε μέσω αναθεώρησης του ετήσιου συντελεστή γραμμικής μείωσης, δύο μηχανισμών που περιγράφονται επίσης λεπτομερέστερα ως επιλογές β και γ. Ένα πιο φιλόδοξο ανώτατο όριο για τη φάση 3 θα είχε επίσης συνέπειες για την αγορά δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα πέραν του έτους 2020.

Η Επιτροπή έχει ήδη αναλύσει στο παρελθόν τις συνέπειες της απόσυρσης μιας ποσότητας δικαιωμάτων⁵ με την οποία το ανώτατο όριο ΣΕΔΕ της ΕΕ θα ευθυγραμμίζοταν μέχρι το έτος 2020 με συνολικό στόχο 30% σε σύγκριση με το 1990 και τον συμφωνημένο ενωσιακό μακροπρόθεσμο στόχο του 80-95% έως το 2050 σε σύγκριση με το 1990. Μια τέτοια ποσότητα θα ήταν ίση με περίπου 1,4 μονάδες δικαιωμάτων. Η Επιτροπή έχει ήδη αναλύσει τις συναφείς επιπτώσεις σε επίπεδο κράτους μέλους⁶.

Η επιλογή αυτή όχι μόνο θα απαιτούσε αλλαγές στην ποσότητα δικαιωμάτων στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, αλλά θα επηρέαζε επίσης τους στόχους που έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο της απόφασης για επιμερισμό της προσπάθειας⁷.

4.2. Επιλογή β: Ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων στη φάση 3

Το πλεόνασμα μπορεί να μειωθεί με την ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων της φάσης 3 σε μόνιμη βάση. Το μέτρο αυτό απαιτεί πρωτογενή νομοθεσία και θα μπορούσε να υλοποιηθεί με χωριστή απόφαση, προς λήψη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αντί για επίσημη αναθεώρηση της οδηγίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ. Υπό τη μορφή αυτή, θα διατηρούσε πλήρως την κανονιστική σταθερότητα του ευρύτερου νομοθετικού πλαισίου ΣΕΔΕ για τη φάση 3.

Τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της επιλογής αυτής είναι η μείωση του αριθμού δικαιωμάτων που εκδίδονται στη φάση 3 με τη μόνιμη ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων από την ποσότητα που προβλέπεται να διατεθεί στους πλειστηριασμούς. Η επιλογή αυτή ως εκ της σχεδιάσής της θα άφηνε ανέπαφο τον αριθμό των δωρεάν κατανεμόμενων δικαιωμάτων ή του υφισταμένου αριθμού κατεχόμενων δικαιωμάτων.

Το μέτρο μπορεί να είναι αποτελεσματικό στην αντιμετώπιση της συνολικής έλλειψης ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στη διάρκεια της φάσης 3. Θα αύξανε σιωπηρά τον αριθμητικό στόχο μείωσης για το 2020 και τοιουτοτρόπως θα αποκαθιστούσε (εν μέρει) το φιλόδοξο επίπεδο της δέσμης μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια του 2008, δεν θα επηρέαζε όμως άμεσα το πλαίσιο μετά το 2020. Θα μείωνε το πλεόνασμα δικαιωμάτων στη

⁵ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών που συνοδεύει την ανακοίνωση «Ανάλυση επιλογών για μειώσεις εκπομπής αερίων θερμοκηπίου μεγαλύτερες από 20% και εκτίμηση του κινδύνου διαρροής δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα» SEC(2010) 650.

⁶ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών που συνοδεύει την ανακοίνωση «Ανάλυση επιλογών με μειώσεις εκπομπής αερίων θερμοκηπίου πέραν του 20%: αποτελέσματα των κρατών μελών» SWD(2012) 5 τελικό.

⁷ Οι στόχοι για κλάδους που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ καθορίζονται με την απόφαση αριθ. 406/2009/ΕΚ σχετικά με την προσπάθεια των κρατών μελών για τη μείωση των οικείων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, ώστε να ανταποκριθούν στις κοινοτικές δεσμεύσεις μείωσης της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου έως το 2020.

φάση 3 και ανάλογα με την ανακαλούμενη ποσότητα θα διασφάλιζε τη συμβολή του ΣΕΔΕ στην επίτευξη των στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Προφανώς μπορούν να εξεταστούν διάφορες προσεγγίσεις για τις ποσότητες και τη χρονική κλιμάκωση των μόνιμων ανακλήσεων.

4.3. Επιλογή γ: Πρώιμη αναθεώρηση του ετήσιου συντελεστή γραμμικής μείωσης

Η συνολική ποσότητα δικαιωμάτων μειώνεται με γραμμικό συντελεστή 1,74% ετησίως, σε σύγκριση με τη μέση ετήσια συνολική ποσότητα για την περίοδο 2008-2012. Ο γραμμικός αυτός συντελεστής εφαρμόζεται επίσης και μετά το 2020 υπό την αίρεση τυχόν αλλαγής της οδηγίας για το ΣΕΔΕ. Η οδηγία προβλέπει επανεξέταση του γραμμικού συντελεστή από το έτος 2020 με προοπτική να έχει εκδοθεί μέχρι το 2025 απόφαση για αλλαγή του. Η επανεξέταση αυτή θα μπορούσε να διενεργηθεί νωρίτερα, οπότε δυνητικώς θα μειωθεί η συνολική ποσότητα διαθέσιμων δικαιωμάτων ήδη κατά τη φάση 3, ανάλογα με το πόσο σύντομα θα τεθεί σε ισχύ.

Το διαρθρωτικό αυτό μέτρο όχι μόνο θα μπορούσε να αντιμετωπίσει την έλλειψη ισορροπίας και (εν μέρει) να αποκαταστήσει το επίπεδο φιλοδοξιών μέχρι το 2020, αλλά επίσης θα επηρέαζε το επίπεδο φιλοδοξιών μετά το 2020. Υπό τη μορφή αυτή, ο γραμμικός συντελεστής θα μπορούσε να οριστεί σε επίπεδα που αντιστοιχούν με συνολικό ενωσιακό στόχο μείωσης της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου κατά 30% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990⁸, όπως περιγράφηκε στην επιλογή α. Ο τρέχων γραμμικός συντελεστής συνεπάγεται μείωση μόλις πάνω από 70% του ανωτάτου ορίου ΣΕΔΕ το έτος 2050, το οποίο δεν συμβιβάζεται με τον συμφωνημένο ενωσιακό μακροπρόθεσμο στόχο μείωσης κατά 80-95% το έτος 2050 σε σύγκριση με το 1990, όπως τόνισε η Επιτροπή στον χάρτη πορείας για χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές έως το 2050⁹.

Μια πρώιμη αναθεώρηση του γραμμικού συντελεστή επηρεάζει τοιουτοτρόπως επίσης την περίοδο πέραν της φάσεως 3. Για την περίοδο αυτή, ορισμένα άλλα σημαντικά ζητήματα άσκησης πολιτικής επηρεάζουν θεμελιωδώς την αγορά, όπως ο τρόπος κατά τον οποίο θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ σε καίριας σημασίας τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ο δεσμός με το πλαίσιο άσκησης ενωσιακής πολιτικής μετά το 2020, ο δεσμός με την ανάπτυξη διεθνούς αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα και ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα. Η αλλαγή του γραμμικού συντελεστή θα απαιτούσε επίσης την αντιμετώπιση των ανωτέρω ζητημάτων.

4.4. Επιλογή δ: Επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ΣΕΔΕ της ΕΕ σε άλλους κλάδους

Η τέταρτη διαρθρωτική επιλογή θα μπορούσε να είναι η ένταξη κλάδων που επηρεάζονται λιγότερο έντονα από τους κύκλους της οικονομικής συγκυρίας. Ενώ οι εκπομπές στο ΣΕΔΕ της ΕΕ μειώθηκαν το 2009 κατά ποσοστό άνω του 11%, στους κλάδους εκτός του ΣΕΔΕ της ΕΕ η μείωση αυτή ανήλθε σε μόλις 4%. Η διαφορά μπορεί να εξηγηθεί εν μέρει από διαφορές στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης σε μεμονωμένους κλάδους.

⁸ Αυτό δεν αλλάζει αυτόματα το επίπεδο φιλοδοξιών στους κλάδους που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ, για το οποίο ο στόχος καθορίζεται με την απόφαση αριθ. 406/2009/ΕΚ περί των προσαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κοινότητας για μείωση των εκπομπών αυτών μέχρι το 2020.

⁹ COM(2011) 112 τελικό, Ανακοίνωση «Χάρτης πορείας για τη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050».

Η κάλυψη του ΣΕΔΕ της ΕΕ θα μπορούσε κατά συνέπεια να επεκταθεί σε άλλες εκπομπές CO₂ σχετιζόμενες με την ενέργεια σε κλάδους που σήμερα είναι εκτός του ΣΕΔΕ της ΕΕ για παράδειγμα συμπεριλαμβάνοντας την κατανάλωση καυσίμων σε άλλους κλάδους. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει επόμενο βήμα στην περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα. Θα συμβιβαζόταν με τις δυνητικές αλλαγές του ενεργειακού συστήματος όπως την αυξημένη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και βιομάζας σε όλους τους σχετιζόμενους με την ενέργεια κλάδους κατά τη μετάβαση προς οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών το έτος 2050.

Μια πλέον γενικευμένη επέκταση σε όλες τις σχετιζόμενες με την ενέργεια εκπομπές θα αύξανε ουσιωδώς την κάλυψη εκπομπών και μπορεί να επηρεάσει το συνολικό επίπεδο φιλοδοξιών, ανάλογα με το επίπεδο του ανωτέρου ορίου που θα προβλεφθεί για τους εντασσόμενους κλάδους. Θα χρειαζόταν να εξεταστούν διάφορα ζητήματα άσκησης πολιτικής, όπως ποιος θα υπέχει την υποχρέωση αναφοράς εκπομπών και παράδοσης δικαιωμάτων, οι παραγωγοί ή οι χρήστες καυσίμων ή κάποιο είδος υβριδικού συστήματος. Ως εκ τούτου, το μέτρο αυτό απαιτεί περισσότερες αναλύσεις, που να καλύπτουν και τον τρόπο κατά τον οποίο θα σχετιζόταν με ασκούμενες πολιτικές στους εν λόγω κλάδους.

4.5. Επιλογή ε: Περιορισμός της πρόσβασης σε διεθνή πιστωτικά μόρια

Τα διεθνή πιστωτικά μόρια έχουν προβλεφθεί να χρησιμοποιούνται στο ΣΕΔΕ της ΕΕ κατά κύριο λόγο για τη συγκράτηση του κόστους συμμόρφωσης. Ως επακόλουθο των κατ' εξαίρεση μακροοικονομικών εξελίξεων και του γεγονότος ότι οι εκπομπές ήταν ουσιωδώς χαμηλότερες από το ανώτατο όριο, το ποσοτικό όριο των διεθνών πιστωτικών μορίων κατά την περίοδο από το 2008 έως το 2020 απεδείχθη ότι ήταν μάλλον γενναιόδωρο και αποτελεί μείζονα κινητήρια δύναμη για τη συσσώρευση του πλεονάσματος. Χωρίς διεθνή πιστωτικά μόρια, το πλεόνασμα στο ΣΕΔΕ της ΕΕ έως το έτος 2020 θα ανερχόταν δυνητικώς μόλις σε περίπου το ένα τέταρτο (25%) του σήμερα αναμενόμενου πλεονάσματος.

Στη φάση 4, το κανονιστικό πλαίσιο θα μπορούσε να φιλοτεχνηθεί κατά τρόπο που αρχικώς να επιτρέπει μηδενική ή πολύ πιο περιορισμένη πρόσβαση στα διεθνή πιστωτικά μόρια. Αυτό θα δημιουργούσε μεγαλύτερη βεβαιότητα για την προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί στην Ευρώπη, και τοιουτοτρόπως θα μπορούσε να προκαλέσει ενδογενείς επενδύσεις σε τεχνολογίες χαμηλής εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα αντί για εξωτερικές νομισματικές και τεχνολογικές μεταβιβάσεις μέσω του ΣΕΔΕ της ΕΕ. Αυτό ενδεχομένως όμως θα πρέπει να εξισορροπηθεί από αντίξοες επιδράσεις στις χρηματικές ροές και τη μεταφορά τεχνολογίας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι βραχυχρόνιες αναστατώσεις ζήτησης στο ΣΕΔΕ της ΕΕ θα μπορούσαν να συγκρατηθούν μέσω του εναπομένου πλεονάσματος στο ΣΕΔΕ της ΕΕ, και δεν απαιτούν εξ' ορισμού μεγάλη ποσότητα διεθνών πιστωτικών μορίων. Θα μπορούσε να προβλεφθεί πρόσθετη ευελιξία ως προς την πρόσβαση σε διεθνή πιστωτικά μόρια σε περίπτωση ισχυρών και επίμονων αυξήσεων τιμής. Ένας τέτοιος μηχανισμός θα μπορούσε να λειτουργήσει όπως το άρθρο 29α της οδηγίας, αλλά δεν θα συνεπαγόταν την ταχεία μεγέθυνση του πλεονάσματος όπως σημειώνεται σήμερα.

Επιπλέον, οι ορθές διεθνείς προϋποθέσεις θα μπορούσαν να επιτρέψουν ενίσχυση του ανωτάτου ορίου και επομένως πρόσθετη συγκράτηση κόστους μέσω αυξημένης πρόσβασης στα διεθνή πιστωτικά μόρια. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε αυτό να μην οδηγήσει ξανά σε υπερβολικά περιορισμένο μετριασμό για υπέρμετρα πολλά χρήματα, καθώς συνέβη για παράδειγμα με τα διεθνή πιστωτικά μόρια για ορισμένα βιομηχανικά έργα αερίου.

4.6. Επιλογή στ: Μεροληπτικοί μηχανισμοί διαχείρισης τιμής

Για την επίτευξη των ενωσιακών επιδιώξεων προώθησης των περιστολών των εκπομπών κατά οικονομικώς συμφέροντα τρόπο, καθώς και κλιμακωτών και προβλέψιμων μειώσεων εκπομπών με την πάροδο του χρόνου, το ΣΕΔΕ της ΕΕ σχεδιάστηκε ως μέσο που βασίζεται στην ποσότητα, όπου μια προκαθορισμένη ποσότητα δικαιωμάτων εκπομπής εκδίδεται, με την οποία προσδιορίζεται ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος. Η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα στην αγορά βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα εξαρτάται από την ανεπάρκεια δικαιωμάτων, μαζί με την ελαστικότητα που δίνει η ικανότητα εμπορίας τους. Για να μειωθεί η ρευστότητα της αγοράς και να προληφθούν πτώσεις τιμής λόγω προσωρινής αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, θα μπορούσαν να επινοηθούν δύο μηχανισμοί ως προσωρινός τρόπος στήριξης της τιμής των δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα.

Επειδή με την έναρξη της τρίτης περιόδου εμπορίας θα διατίθενται μέσω πλειστηριασμών μεγάλες ποσότητες δικαιωμάτων, συζητήθηκε ένα επίπεδο κατωφλίου τιμών δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα ως χαρακτηριστικό γνώρισμα που θα εφαρμοστεί κατά κύριο λόγο στην πρωτογενή αγορά, δηλαδή για τους πλειστηριασμούς¹⁰. Μια τιμή κατωφλίου δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα θα δημιουργούσε περισσότερη βεβαιότητα για την ελάχιστη τιμή, αποστέλλοντας καλύτερο μήνυμα για τους επενδυτές.

Εναλλακτικώς, θα μπορούσε να επινοηθεί μηχανισμός με τον οποίο η προσφορά δικαιωμάτων θα προσαρμόζεται όταν η τιμή δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα θα επηρεαζόταν από προσωρινή μεγάλη έλλειψη ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, μέσω ενός αποθεματικού διαχείρισης της τιμής. Αν μειώσεις ζήτησης δημιουργούσαν υπέρμετρη μείωση τιμής κάτω από ορισμένο επίπεδο που θεωρείται ότι επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, θα μπορούσαν να κατατεθούν σε ένα τέτοιο αποθεματικό ποσότητες δικαιωμάτων προς διάθεση μέσω πλειστηριασμών. Στην αντίθετη περίπτωση, τα δικαιώματα θα μπορούσαν σταδιακά να αποδεσμεύονται από το αποθεματικό. Το αποθεματικό θα μπορούσε αρχικώς να χρηματοδοτηθεί από τη μείωση των ποσοτήτων στους πλειστηριασμούς της φάσης 3 με ποσό που αντιστοιχεί σε ουσιαδές μερίδιο του συσσωρευθέντος πλεονάσματος. Το εγχειρίδιο με τους κανόνες θα μπορούσε να προβλέπει μόνιμη ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων σε περίπτωση που το αποθεματικό υπερβεί ορισμένη τάξη μεγέθους.

Οι μεροληπτικοί μηχανισμοί με βάση την τιμή, όπως η τιμή κατωφλίου δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα και αποθεματικό, με ρητό στόχο τιμής δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, θα αλλοίωναν την ίδια τη φύση του τρέχοντος ΣΕΔΕ της ΕΕ που αποτελεί μέσο παρέμβασης στην αγορά με βάση την ποσότητα. Οι μηχανισμοί αυτοί απαιτούν κρατικούς διακανονισμούς, συμπεριλαμβανομένης διαδικασίας λήψης απόφασης για το επίπεδο της κατώτατης τιμής ή τα επίπεδα που θα ενεργοποιούσαν το αποθεματικό. Αυτό συνεπάγεται και το μειονέκτημα ότι η τιμή δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του

¹⁰ Η ιδέα αυτή είναι ανεξάρτητη από την τιμή εφεδρείας για δημοπρασίες η οποία ήδη προβλέπεται στον κανονισμό για τις δημοπρατήσεις. Η εφεδρική τιμή δημοπρασίας είναι μια μυστική ελάχιστη τιμή εκκαθάρισης για μια δημοπρασία, η οποία ορίζεται με βάση την ισχύουσα αγοραία τιμή των δικαιωμάτων εκπομπής πριν από τη δημοπρασία. Μια τιμή εκκαθάρισης δημοπρασίας σημαντικά κατώτερη από την εφεδρική δείχνει ότι πιθανόν η δημοπρασία έχει μειονεκτήματα. Με δεδομένο το στόχο ενός σαφούς μηνύματος ως προς την τιμή στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, σύμφωνα με τον κανονισμό για τις δημοπρατήσεις απαιτείται να ακυρωθεί η δημοπρασία σε περίπτωση μιας τέτοιας χαμηλής εκκαθάρισης.

άνθρακα ενδεχομένως να αποτελέσει πρωτίστως προϊόν διοικητικών και πολιτικών αποφάσεων (ή προσδοκιών για αυτές) παρά αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης προσφοράς και ζήτησης στην αγορά.

Μια τέτοια μεροληπτική διαχείριση της τιμής θα ανακινούσε επίσης ορισμένα ζητήματα σχεδιασμού, καίριας σημασίας για την αποτελεσματικότητα του μέσου, αρχίζοντας με τα ενδεδειγμένα επίπεδα τιμής. Για παράδειγμα:

- Αν δεν οδηγούσε σε ακύρωση δικαιωμάτων τα οποία αποσύρθηκαν από τη διαδικασία πλειστηριασμών λόγω υπέρμετρα χαμηλών τιμών, το μέτρο δεν θα επέτύγχανε τυχόν πρόσθετο περιβαλλοντικό όφελος το οποίο εξαρτάται από το ανώτατο όριο.
- Εάν η τιμή κατωφλίου ή η ελάχιστη τιμή για το αποθεματικό τεθεί σε πολύ υψηλά επίπεδα, όντως θα προσδιόριζε μόλις την τιμή, θα μείωνε την ελαστικότητα, και θα συνεπαγόταν υψηλότερο κόστος. Αν τεθεί σε υπερβολικά χαμηλό επίπεδο στο οποίο ενεργοποιείται, δεν θα πετύχαινε το στόχο της αντιμετώπισης των εντοπιζόμενων προβλημάτων και της δημιουργίας μεγαλύτερης βεβαιότητας για την τιμή.
- Μια τιμή κατωφλίου ή ελάχιστη τιμή δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα για το αποθεματικό θα προσέφερε περισσότερη βεβαιότητα για τους επενδυτές και τους προμηθευτές τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών με κίνδυνο δυνητικής επιβολής υπέρμετρου κόστους στους συμμετέχοντες στο ΣΕΔΕ και στην κοινωνία για την περιστολή των εκπομπών σε περίπτωση τεχνολογικών επαναστατικών λύσεων οι οποίες θα μείωναν ουσιαδώς το κόστος περιστολής των εκπομπών.

Τέτοιοι μεροληπτικοί μηχανισμοί μπορεί επίσης να εγείρουν ερωτήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη μιας διεθνούς αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, επειδή θα καθιστούσαν δυσχερέστερη τη σύνδεση με άλλα συστήματα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ΣΕΔΕ της ΕΕ έχει δημιουργήσει μια λειτουργική υποδομή αγοράς και μια ρευστή αγορά η οποία αποστέλλει ένα ενωσιακών διαστάσεων μήνυμα για την τιμή δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό έχει συμβάλει στην επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που συμβαδίζουν με τους ενωσιακούς στόχους για το έτος 2020. Ωστόσο, οι επενέργειες της κρίσης που επιτείνονται από ορισμένες κανονιστικές διατάξεις σχετικές με τη μετάβαση στη φάση 3 προκάλεσαν την εμφάνιση σοβαρών περιπτώσεων έλλειψης ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης βραχυπροθέσμως με δυνητικώς αρνητικές μακροχρόνιες επιπτώσεις. Εάν δεν αντιμετωπιστούν, αυτές οι ελλείψεις ισορροπίας θα επηρεάσουν ριζικά την ικανότητα του ΣΕΔΕ της ΕΕ να ανταποκριθεί στο στόχο ΣΕΔΕ στις μελλοντικές φάσεις κατά οικονομικώς συμφέροντα τρόπο, οπότε θα πρέπει να επιτευχθούν σημαντικά απαιτητικότεροι στόχοι εγχώριων εκπομπών από τους σημερινούς. Ως ο κεντρικός πυλώνας της ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα, το ΣΕΔΕ έχει σχεδιαστεί ώστε να αποτελεί μια τεχνολογικώς ουδέτερη, οικονομικώς συμφέρουσα και εναρμονισμένη συνιστώσα της εσωτερικής αγοράς, και ιδίως της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.

Η Επιτροπή προτείνει συνεπώς δράσεις σε δύο μέτωπα:

Κατά πρώτον, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ταχεία αύξηση της προσφοράς κατά τη μετάβαση στη φάση 3, προτείνει να αλλάξει το χρονοδιάγραμμα πλειστηριασμών και καλεί την Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής να γνωμοδοτήσει σχετικά με το σχέδιο τροποποίησης του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς πριν από το τέλος του έτους, ώστε να δώσει βεβαιότητα στους παράγοντες της αγοράς. Για να εξαλειφθεί τυχόν έλλειψη ασφάλειας δικαίου, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούνται επειγόντως να εγκρίνουν τη προτεινόμενη «μίνι τροποποίηση» της οδηγίας ΣΕΔΕ της ΕΕ με την οποία θα διευκρινίζεται ρητώς η σχετική διάταξη¹¹ και θα δοθεί τότε η δυνατότητα στην Επιτροπή να εγκρίνει τάχιστα τροποποίηση του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς.

Κατά δεύτερον, θα πρέπει να συζητηθούν και να διερευνηθούν αμελλητί με τους εμπλεκόμενους παράγοντες διαρθρωτικά μέτρα. Οι συζητήσεις αυτές μπορούν να ενισχυθούν από ιδέες διατυπωμένες στους οδικούς χάρτες για οικονομία και ενέργεια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών το 2050. Η αλλαγή της πορείας των πλειστηριασμών αποτελεί μόλις βραχυχρόνιο και προσωρινό μέτρο που θα επιτρέψει μια σταθερότερη φάση 3 και πλέον σταδιακή συσσώρευση του πλεονάσματος. Δεν θα ήταν λύση για την αντιμετώπιση του διαρθρωτικού πλεονάσματος. Για να επιτευχθεί αυτό θα απαιτηθεί η λήψη διαρθρωτικού μέτρου που επηρεάζει βαθύτερα και πλέον μόνιμα την ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής. Στον κατωτέρω πίνακα συνοψίζονται ορισμένα καίρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα των απარიθμούμενων στην έκθεση επιλογών.

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά των διαφόρων επιλογών

Επιλογή	Επενεργεί στην προσφορά ή τη ζήτηση	Ταχύτητα εφαρμογής	Αλλαγές στις φιλοδοξίες μετά το 2020	Επηρεάζει τη δωρεάν κατανομή
α. Αύξηση κατά 30% του ενωσιακού στόχου περιστολής των αερίων θερμοκηπίου	Προσφορά	Ανάλογα με το μηχανισμό*	Ανάλογα με το μηχανισμό*	Ανάλογα με το μηχανισμό*
β. Ανάκληση ορισμένων δικαιωμάτων	Προσφορά	Σχετικά ταχεία	Όχι	Όχι
γ. Πρώιμη αναθεώρηση του συντελεστή γραμμικής μείωσης	Προσφορά	Βραδεία	Ναι	Ναι
δ. Επέκταση του πεδίου εφαρμογής	Ζήτηση	Βραδεία	Ανάλογα με τη σχεδίαση	Όχι
ε. Κανόνες πρόσβασης σε διεθνή πιστωτικά μόρια	Προσφορά	Βραδεία	Όχι	Όχι
στ. Μεροληπτική διαχείριση τιμής	Προσφορά	Βραδεία	Όχι**	Όχι

* Αυτό εξαρτάται από και αντιστοιχεί σε χαρακτηριστικά του μηχανισμού με τα οποία θα τεθεί σε επιχειρησιακή λειτουργία η αύξηση, δηλαδή η ανάκληση δικαιωμάτων ή η αναθεώρηση του συντελεστή γραμμικής μείωσης.
**Με την παραδοχή ότι οι μηχανισμοί δεν θα συνεπάγονται ακύρωση των δικαιωμάτων που δεν διατίθενται προσωρινά μέσω πλειστηριασμών.

Ενώ εκάστη επιλογή επηρεάζει την προσφορά ή τη ζήτηση, η ανάλυση ορισμένων επιλογών, η λήψη σχετικών αποφάσεων και η μετέπειτα εφαρμογή απαιτεί περισσότερο χρόνο. Οι επιλογές επηρεάζουν επίσης διαφορετικά τη βεβαιότητα της αγοράς βραχυπρόθεσμα και θα

¹¹ Πρόταση για απόφαση που τροποποιεί την οδηγία 2003/87/ΕΚ διασαφηνίζοντας τις διατάξεις για τον χρόνο διεξαγωγής των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, COM(2012)416.

χρειαστεί να αναλυθεί περαιτέρω η αλληλεπίδραση με άλλες πολιτικές όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση.

Η Επιτροπή καλεί τους εμπλεκόμενους παράγοντες να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις διαρθρωτικές επιλογές και ως επόμενο βήμα θα δρομολογήσει συντόμως επίσημη διαδικασία διαβούλευσης των εμπλεκόμενων παραγόντων.